

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Verzekeringsdag van de Nederlandse Registrars Groep

Den Haag , 12 maart 2020

Cultuurconvenanten en meer

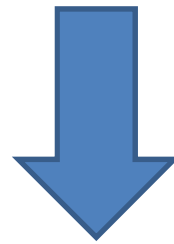
*Iris Looman,
adviseur Rijkscollectie en roerend erfgoed,
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed – Min. OCW
i.looman@cultureelerfgoed.nl*

*Daphne Nieuwenhuijze,
adviseur bruiklenen
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed – Min. OCW
d.nieuwenhuijze@cultureelerfgoed.nl*

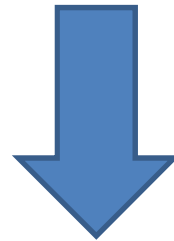

Rijkscollectie in beheer bij vml rijksmusea

Erfgoedwet

Regeling Beheer Rijkscollectie

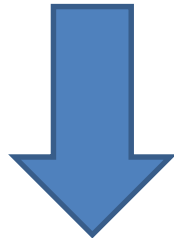

Opdracht aan vml Rijksmusea

Rijkscollectie en overige publieke collecties

Cultuurconvenanten 2017 - 2020

Code Bruikleenverkeer

Uitgangspunten Code Bruikleenverkeer

- Vertrouwen
- Ruimhartig bruikleenverkeer
- Aansprakelijkheid
- Duurzame samenwerking
- Kennis delen
- Transparante communicatie
- Pas toe of leg uit

Cultuurconvenanten 2017 – 2020: ondertekenaars

provincies

gemeenten

Cultuurconvenanten ná 2020

Wat vindt u?

- a) Gericht op toegankelijkheid
- b) Gericht op beheer en behoud
- c) Gericht op iets anders

Niet of beperkt verzekeren

- Uitlenen is een kans
 - Beperking van verzekeringskosten
 - Rijksoverheid met ambitie verzekeringskosten geheel te elimineren
 - Erfgoedwet
- Nieuw beleid voor rijkscollectiebeheerders: verzekeren niet langer verplicht stellen bij bruikleennemer

Wat betekent dat?

- Beperkte aansprakelijkheid bruikleennemer

NIET:

- Total loss
- Waardeverlies na restauratie vervalt

WEL:

- Herstelbare schade

→ Bruikleennemer kan er voor kiezen de herstelbare schade te verzekeren, of eigen middelen in te zetten bij schade.

Onderzoek Rijkstrainees OCW/RCE

- Gericht op :
een verzekeringsbeleid voor de Rijkscollectie voor niet-museale instellingen
- Gesproken met
verzekeraars, verzekeringsmakelaar, transporteurs, veiligheidsexperts, museale partners

Opvallende uitkomsten:

- Het afsluiten van een verzekering bevat **niet** standaard een beveiligingscheck
- Bij het afsluiten van een verzekering wordt het klimaatsysteem **niet** gecontroleerd
- Transporteurs verzekeren doorgaans voor €3,40 tot €3,50 per **kilo**
- Taxatiewaarden hebben grote invloed

CONCLUSIE

- Verzekeren is niet (altijd) de oplossing voor onze wensen
- Informatie hierover en over de verzekeroptions is nodig!

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Vragen? Neem contact met ons op!

*Iris Looman,
i.looman@cultureelerfgoed.nl*

*Daphne Nieuwenhuijze,
d.nieuwenhuijze@cultureelerfgoed.nl*

Museum De Lakenhal

De weg naar beperkt verzekeren

Jeroen Hermens Registrar Museum De Lakenhal
en Cor Klein Beleidsmedewerker Gemeente Leiden

11-02-2020

B en W-nr. 20.0070/ECWD

Collegevoorstel Verzekering collectie Museum De Lakenhal

Conform vastgesteld

Besluiten:

1. de collectie van Museum De Lakenhal met ingang van 1 april 2020 nog slechts te verzekeren voor herstelbare schade (tot een maximum vergoeding van € 5.000.000,= per schade) en niet langer voor totaal verlies of waardevermindering;
2. toe te staan dat door inlenende musea de geleende objecten uit de collectie van Museum de Lakenhal onder dezelfde condities als onder ad 1 genoemd worden verzekerd, tenzij er naar het oordeel van de directeur van het museum redenen zijn om in bijzondere gevallen hiervan af te wijken.

Welke stappen zijn er genomen?

Landelijke besluiten:

- Kaderregeling Bruikleenverkeer 1988
- Beheersovereenkomst 1993
- Erfgoedwet juli 2016
- Cultuurconvenanten van provincies en gemeentes
- Code bruikleenverkeer

Museum De Lakenhal besluiten:

- Convenant met Rijksmuseum Amsterdam 2012
- Voorstel 'Collectie op Reis' beperkt verzekeren
- Oktober 2016: sluiting van het museum
- Collegebesluit: 'Collectie op Reis' beperkt verzekeren
- Cultuurconvenant voor Zuid-Holland of gemeente Leiden wordt niet getekend
- Zonder convenant toch beperkt verzekeren m.b.v. collegebesluit

Welke stappen zijn er genomen?

- Kaderregeling Bruikleenverkeer 1988
- Inkomende bruiklenen van Rijksmuseum beperkt worden beperkt verzekerd: brief 8 maart 2012

Aansprakelijkheid en verzekering.

Aansprakelijkheid en verzekering worden, naar analogie van de Kaderregeling Bruikleenverkeer 1988, als volgt geregeld:

1. Bruikleennemer is aansprakelijk voor alle herstelbare materiële schade aan een voorwerp die ontstaat of blijkt te zijn ontstaan tijdens de bruikleenperiode of tijdens het transport, onverschillig hoe en waardoor ontstaan en met inbegrip van alle slijtage en dergelijke ten gevolge van normaal gebruik.
2. Waardevermindering van een voorwerp als gevolg van materiële schade wordt niet in aanmerking genomen bij het vaststellen van de omvang van de schade en wordt niet op de bruikleennemer verhaald.
3. Bruikleennemer is aansprakelijk voor vermissing of geheel verloren gaan van een voorwerp tijdens het transport van de bruikleengever naar de bruikleennemer en vice versa, van huis tot huis.
4. Bruikleennemer is niet aansprakelijk voor vermissing of geheel verloren gaan van een voorwerp tijdens het verblijf. Bruikleennemer zal doen wat in zijn vermogen ligt om een voorwerp te behouden voor zijn museale doel of om het, na vermissing, weer in zijn bezit te krijgen.
5. Bruikleennemer is niet verplicht voor de aansprakelijkheid ten aanzien van de voorwerpen die hij in bruikleen krijgt een verzekering af te sluiten.

‘Uitlenen is een kans’

- Zomer 2014: Publicatie *Uitlenen is een kans*
<https://www.museumvereniging.nl/media/publicationpage/publicationFile/uitlenen-is-een-kans.pdf>
- Dit leidt in december 2015 tot notitie verzekeren ter bespreking met gemeente Leiden

Uitlenen is een kans

Museaal bruikleen-
verkeer in Nederland
dr J.P. Sigmond
en dr E.M. Jacobs

‘Uitlenen is een kans’

- Zomer 2014: Publicatie Uitlenen is een kans

<https://www.museumvereniging.nl/media/publicationpage/publicationFile/uitlenen-is-een-kans.pdf>

- Dit leidt in december 2015 tot notitie verzekeren ter bespreking met gemeente Leiden

GEMEENTE LEIDEN

Wat zou de Gemeente Leiden kunnen doen in het kader van bovenstaande?

- I Zich rekenschap geven van de onderverzekering van de collectie.
- II Onderzoeken of de Kaderregeling in Leiden kan worden toegepast, om de verzekeringslast naar beneden te brengen. Hierbij ook opnemen dat werken die elders in restauratie zijn onder deze regeling vallen.
- II Vooruitlopend hierop met het Rijksmuseum afspraken maken over de verzekering van het Laatste Oordeel van Lucas van Leyden en andere kunstwerken uit de collectie van Museum De Lakenhal, die tijdens de restauratie en uitbreiding te zien zullen zijn in het Rijksmuseum in Amsterdam, conform de Beheersovereenkomst met OCW. (De verzekerde waarde van het Laatste Oordeel is ca. xxxx miljoen euro).
- III Een meer actieve rol spelen in de lobby van oa de Museumvereniging richting landelijke politiek, om een regeling van garantstelling te kunnen treffen zoals in het Verenigd Koninkrijk wordt toegepast.

‘Collectie op Reis’ beperkt verzekeren

- 8 maart 2016 Collegebrief over verzekeringen ‘Collectie op reis’.
- verzekering van bruiklenen van Museum De Lakenhal aan andere Nederlandse musea in het kader van ‘Collectie op reis’ tijdens restauratie en uitbreiding.

samenwerking met o.a. het Rijksmuseum in Amsterdam, stellen wij voor om alle voorgenomen bruiklenen in het kader van ‘Collectie op reis’ naar aanleiding van de restauratie en uitbreiding van Museum De Lakenhal, uit te lenen onder de voorwaarden van de Kaderregeling/Beheersregeling.

Dit houdt in:

- Het verzekeren van een bruikleen is niet verplicht voor de bruikleennemer;
- De bruikleennemer is aansprakelijk voor herstelbare schade aan het voorwerp tijdens de bruikleen;
- De bruikleennemer is aansprakelijk voor vermissing/geheel verloren gaan van een voorwerp tijdens het transport;
- De bruikleengever blijft aansprakelijk voor vermissing/geheel verloren gaan van een voorwerp tijdens het verblijf en staat hiervoor derhalve garant;
- Solvabiliteit van de beide partijen is een voorwaarde;
- Reciprociteit is een voorwaarde, dat wil zeggen dat er een basis moet zijn voor tweezijdig bruikleenverkeer.

Collegebesluit 26-4-2016

- bruiklenen van Museum De Lakenhal aan andere Nederlandse musea in het kader van 'Collectie op reis' kunnen beperkt verzekerd worden tijdens restauratie en uitbreiding (2016-2018).

B en W-nummer 16.0362; besluit d.d. 26-4-2016

Onderwerp	Aanpassing verzekering collectie Museum De Lakenhal
-----------	---

Besluiten:

1. Toe te staan dat de voorwerpen uit de collectie die Museum De Lakenhal in de periode 2016-2018 (tijdens de restauratie en uitbreiding) uitleent aan collega-musea in Nederland in het kader van 'Collectie op reis', door de bruikleennemers mogen worden verzekerd op basis van de in de Kaderregeling/Beheersovereenkomst Verzekeringen (welke van toepassing is op de rijksmusea en de gemeentemusea in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Gouda) vastgelegde voorwaarden.
2. De uitleening van het 'Laatste Oordeel' van Lucas van Leyden aan het Rijksmuseum onder bovengenoemde voorwaarden, landelijk als aansprekend voorbeeld te positioneren.
3. Te onderzoeken of het zinvol is om als Gemeente Leiden, voor wat de collectie van Museum De Lakenhal betreft, aan te sluiten bij de (in het kader van de per 1 januari jl. van kracht geworden nieuwe Erfgoedwet) binnenkort te actualiseren Kaderregeling/Beheersovereenkomst Verzekeringen met bijbehorende modelovereenkomst.

Perssamenvatting:

Het College heeft besloten de voorwerpen uit de museumcollectie die Museum De Lakenhal in de periode 2016-2018 (tijdens de restauratie en uitbreiding) uitleent aan collega-musea in Nederland, in het kader van 'Collectie op reis', door de bruikleen-nemers mogen worden verzekerd op basis van de in de Kaderregeling/Beheersovereenkomst Verzekeringen (welke van toepassing is op de rijksmusea en de gemeentemusea in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Gouda) vastgelegde voorwaarden.

Uitgangspunt van deze regeling is dat musea alleen verantwoordelijk zijn voor herstelkosten en niet voor kosten van verlies of onherstelbare schade van de kunstvoorwerpen tijdens het verblijf bij de bruikleen-nemer. Immers, unieke kunstwerken kunnen niet vervangen worden. Hiermee kan door de bruikleen-nemers een substantiële reductie op de verzekeringskosten worden gerealiseerd.

2016: Publicatie 'Slimmer Lenen'

5. Verrekenen/financieren

Houd als verstrekker de kosten zo laag mogelijk en wees er transparant over.

- Wees er als aanvrager bewust van dat bruiklenen kosten met zich meebrengt. Informeer hierover tijdig bij de verstrekker. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat sommige musea externen inhuren om bruiklenen voor te bereiden, terwijl andere musea mensen in dienst hebben.
- Zorg voor zo adequaat mogelijk transport, passend bij de aard en conditie van het object.
- Vraag op tijd offertes aan bij meerdere transporteurs, zodat zij rekening kunnen houden met andere transporten en op basis hiervan een scherpe prijs kunnen neerleggen. [verstrekker/aanvrager]
- Als u als verstrekker een voorkeurstransporteur heeft, leg uit waarom en waar de gezamenlijke winst zit. Geef de aanvrager de kans zelf offertes bij andere professionele transporteurs aan te vragen. Wanneer er een groot kostenverschil bestaat, ga in gesprek met elkaar en de transporteurs.
- Kijk naar de noodzaak van verzekeren. Moet het werk op basis van de taxatiewaarde verzekerd worden? Of is het verzekeren van de schade voldoende? Sluit de optie van gedeelde verantwoordelijkheid voor schade/verlies niet bij voorbaat uit. Onderzoek of niet-verzekeren tot de mogelijkheden behoort.
- Zijn restauratie/conserveringsactiviteiten voorafgaand aan de bruikleen daadwerkelijk nodig?
- Is een koerier daadwerkelijk nodig?

Slimmer Lenen

Uitgangspunten
bruikleenverkeer
binnen Nederland

Sluiting van het museum in oktober 2016

- bruiklenen van Museum De Lakenhal aan andere Nederlandse musea in het kader van 'Collectie op reis' kunnen beperkt verzekerd worden tijdens restauratie en uitbreiding (2016-2018).

Uithuizing van de collectie in 2016

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Doel van de wet: “ dat het wenselijk is de wetgeving op het terrein van cultureel erfgoed te bundelen te structureren en te vereenvoudigen...”

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2015

511

Wet van 9 december 2015, houdende bundeling en aanpassing van regels op het terrein van cultureel erfgoed (Erfgoedwet)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de wetgeving op het terrein van cultureel erfgoed te bundelen, te structureren en te vereenvoudigen, en tevens om onder meer de omgang met museale collecties wettelijk vorm te geven, het vervreemden van cultuurobjecten in bezit van overheden te regelen en het stelsel van kwaliteitsborging in de archeologie te moderniseren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
archeologisch monument: terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen;

archeologische vondst: overblijfsel, voorwerp of ander spoor van menselijke aanwezigheid in het verleden afkomstig van een archeologisch monument;

beschermd cultuurobject: cultuurobject dat:

- a. als zodanig is aangewezen op grond van artikel 3.7, eerste lid;
- b. voorkomt in een opsomming als bedoeld in artikel 3.7, derde lid; of
- c. in geval van de aanwijzing van een beschermde verzameling op grond van artikel 3.8, eerste lid, zolang nog geen opsomming voor die verzameling is vastgesteld, redelijkerwijs onder de algemene omschrijving van die beschermde verzameling valt;

beschermde verzameling: verzameling die is aangewezen op grond van artikel 3.7, tweede lid;

certificaat: certificaat als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid;

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Voor wie geldt nu deze wet? Is het ook voor gemeentes?

college van staat: het Kabinet van de Staten-Generaal, de overige Hoge Colleges van Staat, de Kabinetsraden, de Gouverneurs of de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten;

cultureel erfgoed: uit het verleden geërfd materiële en immateriële bronnen, in de loop van de tijd tot stand gebracht door de mens of ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en omgeving, die mensen, onafhankelijk van het bezit ervan, identificeren als een weerspiegeling en uitdrukking van zich voortdurend ontwikkelende waarden, overtuigingen, kennis en tradities, en die aan hen en toekomstige generaties een referentiekader bieden;

cultuurgoed: roerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;

ensemble: een op grond van artikel 3.13 aangewezen rijksmonument met cultuurgoederen;

inspecteur: inspecteur als bedoeld in artikel 8.3;

instelling: krachtens privaatrecht opgerichte rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid;

kerkelijk monument: monument dat eigendom is van een kerkgenootschap, een zelfstandig onderdeel daarvan, een lichaam waarin kerkgenootschappen zijn verenigd, of van een ander genootschap op geestelijke grondslag en dat uitsluitend of voor een overwegend deel wordt gebruikt voor het gezamenlijk belijden van de godsdienst of levensovertuiging;

monument: onroerende zaak die deel uitmaakt van cultureel erfgoed;

museaal cultuurgoed van de Staat: cultuurgoed van bijzonder belang dat eigendom is van de Staat of waarvan de zorg aan de Staat is toevertrouwd;

normaal onderhoud: noodzakelijke reguliere werkzaamheden die gericht zijn op het behoud van monumentale waarde;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

opgraving: handelingen als bedoeld in artikel 5.1, eerste lid;

restauratie: werkzaamheden die het normale onderhoud te boven gaan en noodzakelijk zijn voor herstel;

rijksmonument: monument of archeologisch monument dat is ingeschreven in het rijksmonumentenregister;

rijksmonumentenregister: register als bedoeld in artikel 3.3;

Staat: Staat der Nederlanden;

verzameling: cultuurgoederen die uit cultuurhistorisch of wetenschappelijk oogpunt bij elkaar horen.

Artikel 1.2. Reikwijdte

De bepalingen van hoofdstuk 5 zijn van toepassing in de aansluitende zone, bedoeld in artikel 1 van de rijkswet instelling aansluitende zone.

Artikel 1.3. Rapportage staat van het cultureel erfgoed

Onze Minister brengt ten minste eenmaal in de vier jaar een wetenschappelijk rapport uit, waarin de ontwikkeling van de staat van het cultureel erfgoed in Nederland wordt beschreven.

HOOFDSTUK 2. BEHEER VAN COLLECTIES

§ 2.1. Museale cultuurgoederen van de Staat

Artikel 2.1. In goede staat houden

Onze Minister wie het aangaat, een college van staat of een instelling zorgt dat museale cultuurgoederen van de Staat in beheer in goede staat zijn.

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Geldt dit ook voor gemeentes?

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erfgood/erfgoedwet>

Wat staat er in de Erfgoedwet?

In de Erfgoedwet staat:

- wat cultureel erfgoed is;
- hoe Nederland omgaat met roerend cultureel erfgoed (zoals schilderijen);
- wie welke verantwoordelijkheden heeft;
- hoe Nederland daar toezicht op houdt.

De Erfgoedwet gaat over de bescherming van ons cultureel erfgoed. Er is ook erfgoed in ruimtelijke ordening (de leefruimte om ons heen). Hoe Nederland daarmee omgaat staat in de [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht](#). U leest meer over de [Erfgoedwet](#) op de website van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Voor wie is de Erfgoedwet?

Gebruikt u cultuurgooderen of ander erfgoed? Of houdt u zich daar in uw werk mee bezig? Dan heeft u te maken met de Erfgoedwet. Dat geldt vooral voor:

- eigenaren, gebruikers en kopers van cultureel erfgoed;
- musea en beheerders van de rijkscollectie (een verzameling van ongeveer 140.000 kunstvoorwerpen die eigendom zijn van de Rijksoverheid);
- archeologen en vrijwilligers in de archeologie;
- belangenverenigingen, zoals Erfgoedvereniging Heemschut;
- mensen die werken in de erfgoedsector (bijvoorbeeld museummedewerkers of adviesbureaus);
- gemeenten, provincies en verschillende onderdelen van de Rijksoverheid.

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Wat betekent de wet nu precies wat betreft ‘beperkt verzekeren’?

Staatsblad 2015 511

3

Artikel 2.7. Nadere regels

1. Onze Minister stelt nadere regels over het beheer van museale cultuurobjecten van de Staat.
2. De regels kunnen onder meer betrekking hebben op:
 - a. onderhoud en restauratie;
 - b. registratie en administratie;
 - c. veiligheidszorg;
 - d. schade, aansprakelijkheid en verzekeringen; en
 - e. waardering van en advisering over cultuurobjecten door Onze Minister.

§ 2.2. Taak tot beheer van collecties

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Wat betekent de wet nu precies wat betreft beperkt verzekeren?
- Staatscourant 2016-1220 geeft meer duidelijkheid

STAATSCOURANT

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 1220
14 januari
2016

Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 5 januari 2016, nr. WJZ/717829 (10547), houdende regels over het beheer van de rijkscollectie, de subsidiëring van instellingen met een wettelijke taak tot beheer van collecties en enkele technische aanpassingen (Regeling beheer rijkscollectie en subsidiëring museale instellingen)

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op de artikelen 2.7, 2.10, tweede lid, en 7.7 van de Erfgoedwet;

Besluit:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

beheerder: minister wie het aangaat, college van staat of instelling die museale cultuurobjecten van de Staat beheert;

instelling met een wettelijke taak: instelling die op grond van artikel 2.8 van de Erfgoedwet belast is met het beheer van museale cultuurobjecten van de Staat of andere cultuurobjecten;

minister: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

HOOFDSTUK 2. BEHEER RIJKSCOLLECTIE

Artikel 2.1. Bewaaromstandigheden

Een beheerder zorgt dat museale cultuurobjecten van de Staat zich bevinden in voor de desbetreffende cultuurobjecten passende bewaaromstandigheden.

Artikel 2.2. Registratie en administratie

1. Een beheerder registreert museale cultuurobjecten van de Staat op zodanige wijze dat uit de registratie van de beheerder de actuele juridische status, standplaats en staat van de cultuurobjecten blijkt en dat de cultuurobjecten kunnen worden geïdentificeerd.
2. Een beheerder registreert museale cultuurobjecten van de Staat op zodanige wijze dat de registraties aangesloten zijn op het geautomatiseerde systeem van de minister voor registraties van museale cultuurobjecten van de Staat.
3. Voor zover een beheerder nog niet alle registraties heeft geautomatiseerd, zorgt de beheerder dat:
 - a. mutaties in de registratie overeenkomstig het tweede lid plaatsvinden; en
 - b. op planmatige wijze volledige automatisering en aansluiting op het systeem van de minister wordt gerealiseerd.
4. Een beheerder bewaart de administratie van de museale cultuurobjecten van de Staat op zodanige wijze dat de administratie duurzaam toegankelijk is.

Artikel 2.3. Schade en restauratie

1. Een beheerder houdt de schade aan een museaal cultuurobject van de Staat in zijn administratie bij en meldt schade onverwijld aan de inspecteur.
2. De minister wie het aangaat of een college van staat doet een museaal cultuurobject van de Staat alleen restaureren na overleg met de minister.
3. De minister kan een beheerder aanwijzingen geven over de restauratie van een museaal cultuurobject van de Staat.

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Wat betekent de wet nu precies wat betreft beperkt verzekeren?
- Staatscourant 2016-1220 geeft meer duidelijkheid in artikel 2.5 en 2.6?

Artikel 2.4. De Minister van OCW; waardering en advies

1. De minister stelt desgevraagd of uit eigen beweging vast of een roerende zaak waarvan de Staat eigenaar is of waarvan het beheer door een derde aan de Staat is toevertrouwd een museaal cultuurobject van de Staat is.
2. De minister adviseert desgevraagd of uit eigen beweging over het beheer van museale cultuurobjecten van de Staat, zowel in algemene zin als ten aanzien van een specifiek museaal cultuurobject.

Artikel 2.5. Schade aan derden en aansprakelijkheidstelling

1. De minister wie het aangaat of een college van staat beheert de museale cultuurobjecten van de Staat op zodanige wijze dat het risico van schade aan derden of van aansprakelijkheidstelling van de Staat door derden zo klein mogelijk wordt gehouden.
2. De minister wie het aangaat of een college van staat inventariseert het risico dat met de museale cultuurobjecten van de Staat aanzienlijke schade aan derden kan worden toegebracht of dat het beheer van die cultuurobjecten aanleiding kan zijn tot aansprakelijkheidstelling van de Staat door derden met aanzienlijke financiële gevolgen.
3. Aan de hand van de schatting van de kans dat de risico's, bedoeld in het eerste en tweede lid, zich zullen voordoen, besluit de minister wie het aangaat of het college van staat over maatregelen ter voorkoming of beperking van deze risico's, dan wel tot herstel van de schade of de opvang van de gevolgen van aansprakelijkheidstelling.
4. De minister wie het aangaat of een college van staat zorgt voor het administreren van gegevens over gevallen van schade of aansprakelijkheidstelling die verband houden met het beheer van museale cultuurobjecten van de Staat.
5. De gegevens, bedoeld in het vierde lid, worden desgevraagd aan de minister overgelegd.

Artikel 2.6. Verzekering

1. De minister wie het aangaat of een college van staat verzekert de risico's van schade voor of aansprakelijkheid van de Staat, bedoeld in artikel 2.5, eerste en tweede lid, om redenen van doelmatigheid in het algemeen niet.
2. Een besluit tot verzekeren van risico als bedoeld in het eerste lid, wordt genomen in overeenstemming met de Minister van Financiën.
3. Na overleg tussen de minister wie het aangaat of een college van staat en de Minister van Financiën kan worden besloten dat de afwikkeling van een schade of een aansprakelijkheid namens de Staat gebeurt door de Minister van Financiën.

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Wat betekent de wet nu precies wat betreft beperkt verzekeren?
- Toelichting Staatscourant 2016-1220...

Artikel 2.5. Schade aan derden en aansprakelijkstelling

Dit artikel komt overeen met artikel 6 van de Rmmv 2013 en is alleen van toepassing op ministers en colleges van staat.

Het gaat in dit artikel om de situatie dat het cultuurgoed zelf kan schade veroorzaken. Gedacht kan worden aan een sculptuur met scherpe uitsteeksels die tot verwondingen zouden kunnen leiden of

20

Staatscourant 2016 nr. 1220 14 januari 2016

cultuurgoederen met bewegende elementen. Een adequate risicobeheersing omvat in het algemeen de volgende beheersmatige stappen:

- inventariseren welke risico's er in het kader van materieelbeheer (kunnen) worden gelopen;
- inschatten welke kans er bestaat dat de risico's zich zullen voordoen;
- inschatten wat de gevolgen (effecten) zijn als de risico's zich voordoen, waarbij in het algemeen de kans vermenigvuldigd met het effect een indicatie geeft van de omvang van het risico;
- bepalen of en in welke mate die risico's beheerst moeten worden door het treffen van maatregelen in de sfeer van preventie (bijvoorbeeld beveiligingsmaatregelen) en/of in de repressieve sfeer van het opvangen van of het herstel van de gevolgen van de risico's als die zich zullen voordoen;
- het treffen van preventieve maatregelen om de risico's te verminderen of te voorkomen.

Bij repressieve maatregelen kan, naast een calamiteitenplan, ook gedacht worden aan het vooraf treffen van budgettaire voorzieningen of het verzekeren van bepaalde risico's, in overleg met het ministerie van Financiën.

Nieuwe erfgoedwet per 1 juli 2016

- Wat betekent de wet nu precies wat betreft beperkt verzekeren?
- Toelichting in Staatscourant 2016-1220

Artikel 2.6. Verzekering

Dit artikel komt overeen met artikel 7 van de Rmmv 2013 en is alleen van toepassing op ministers en colleges van staat.

De ministers en colleges van staat verzekeren zich in het algemeen niet tegen schade of aansprakelijkheid. De Staat is in beginsel eigenrisicodragers. Wanneer het om risico's gaat die verbonden zijn aan slechts één of aan enkele cultuurgoederen met een zeer grote waarde, kan het afsluiten van een verzekering geboden zijn. De RCE kan – in samenwerking met het ministerie van Financiën – desgevraagd over zulke kwesties adviseren.

2018: Publicatie 'Bruikleenverkeer'

- Publicatie 'Bruikleenverkeer'
- http://www.seo.nl/uploads/media/2017-88_De_kunst_van_beperkt_verzekeren.pdf

Amsterdam, februari 2018
In opdracht van de Museumvereniging

De kunst van beperkt verzekeren?

Museaal bruikleenverkeer en verzekeringskosten

Cindy Biesenbeck
Johannes Hers

seo economisch onderzoek

© 2018 Economisch Onderzoek - Rechten voor de Museumvereniging / 11-11-2018 15:00 - www.seo.nl - info@seo.nl
ISBN: 978-90-351-4201-7 (hfd.) / 978-90-351-4201-7 (hfd.) / 978-90-351-4201-7 (hfd.) / 978-90-351-4201-7 (hfd.)
Indicatie: 40/7/44 - DPE 54/3/2/3/3/3

2018: Publicatie 'Bruikleenverkeer'

- Publicatie 'Bruikleenverkeer'
- [http://www.seo.nl/uploads/media/2017-88 De kunst van beperkt verzekeren.pdf](http://www.seo.nl/uploads/media/2017-88_De_kunst_van_beperkt_verzekeren.pdf)

Een belemmering voor bruikleenverkeer vormen de kosten ervan. Het gaat hier om verpakkings- en transportkosten, verzekeringskosten en de handling fee (personeels- en administratiekosten) die soms in rekening wordt gebracht door de verstrekker. Een van de kostenposten die daarbij vaak genoemd wordt zijn de verzekeringskosten van bruikleenverkeer. In de regel wordt het transport en verblijf van inkomende bruiklenen volledig verzekerd: tegen totaalverlies, tegen waardevermindering en tegen schade (restauratiekosten). Veelal wordt verzekerd tegen (fictieve) marktwaarde.

Voor collecties die het eigendom zijn van de overheid zijn er argumenten om niet te verzekeren tegen totaalverlies en waardevermindering. Kunstvoorwerpen tellen niet mee in het financieel vermogen van de overheid. Als kunstbezit verloren gaat is dat een cultureel verlies, maar zonder effect op het financieel vermogen van de overheid. De vraag rijst waarom de marktwaarde van een on-ervangbaar voorwerp dan verzekerd zou moeten worden. Deze gedachte is geformaliseerd in de Erfgoedwet en de Regeling beheer rijkscollectie die per 1 juli 2016 in werking zijn getreden. Dit juridisch kader bepaalt onder meer de aansprakelijkheid van de beheerder jegens de eigenaar van de collectie. Musea die op grond van de Erfgoedwet worden aangewezen als instelling met een wettelijke collectiebeheertaak en die rijkscollectie beheren, kunnen een model voor onderbruikleen

-
- ¹ Collectie Nederland omvat al het roerend cultureel erfgoed dat openbaar toegankelijk is of waar de overheid de verantwoordelijkheid voor neemt (<http://www.cultureelerfgoed.nl/erfgoed/collecties/collecties>).
 - ² Zie bijvoorbeeld de brief van de Minister van OCW over onder meer dit onderwerp van 23-5-2016, het daarop volgende AO over toegankelijkheid van collecties (2 juni 2016) en de motie van Torenburg/Pechtold (dd 23 juni 2016) die de Minister van OCW oproept een onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een niet-verzekerenmodel om collectiemobiliteit te vergroten.

Nieuwe erfgoedwet

- Afspraken kunnen gemaakt met de beheerders van de culturele collectie via Cultuurconvenanten

<https://www.museumvereniging.nl/cultuurconvenanten>

Cultuurconvenanten

Collectiemobiliteit

De nieuwe Erfgoedwet (vanaf 1 juli 2016) bevat een bepaling om de aansprakelijkheid bij bruiklenen te beperken. Dit geldt zowel voor rijkscollecties beheerd door voormalige rijksmusea als voor collecties van andere overheidsonderdelen. Hierdoor gaat het over (bijna) de hele Collectie Nederland. In aanvulling op de nieuwe wet heeft de Minister van OCW cultuurconvenanten afgesloten met lagere overheden waarin de collectiemobiliteit is opgenomen.

Bruiklenen beperkt verzekeren

'Met het oog op de in bijlage 5 omschreven omstandigheden zetten partijen zich als publieke eigenaren in om - inhoudelijk zinvol - het bruikleenverkeer van hun collecties actief te stimuleren door bestaande barrières weg te nemen. Zij stellen hun beheerinstellingen i.c. musea alleen aansprakelijk voor herstelbare schade. Voorts stellen zij deze musea in de gelegenheid om onder diezelfde beperkte aansprakelijkheid uit te lenen aan andere musea (in Nederland).'

We helpen u graag verder

Contact →

Nieuwe erfgoedwet

- Afspraken kunnen gemaakt met de beheerders van de culturele collectie via Cultuurconvenanten
- ECHTER geen Cultuurconvenant Provincie Zuid Holland, Regio Leiden gemeente Leiden...

<https://www.museumvereniging.nl/cultuurconvenanten>

Brabantstad cultuurconvenant 2017-2020

Flevoland cultuurconvenant 2017-2020

Gemeente Den Haag cultuurconvenant 2017-2020

Gemeente Rotterdam cultuurconvenant 2017-2020

Landsdeel Noord cultuurconvenant 2017-2020

Landsdeel Oost cultuurconvenant 2017-2020

Metropoolregio Amsterdam cultuurconvenant 2017-2020

Provincie Zeeland cultuurconvenant 2017-2020

Regio Utrecht cultuurconvenant 2017-2020

Regio Limburg cultuurconvenant 2017-2020

Nieuwe erfgoedwet

- Afspraken kunnen gemaakt worden a.d.h. van deze wet via Cultuurconvenanten
- ECHTER geen Cultuurconvenant Provincie Zuid Holland, Regio Leiden gemeente Leiden...

<https://www.museumvereniging.nl/cultuurconvenanten>

Cultuurconvenanten per provincie

De cultuurconvenanten zijn per provincie in de bijlagen terug te vinden. Ze zijn niet strikt noodzakelijk voor beperkt verzekeren bij bruikleenverkeer. Ook als een provincie nog geen cultuurconvenant heeft gepubliceerd, is beperkt verzekeren nog steeds mogelijk. Zolang het bruiklenen van overheidscollectie betreft, kan een museum met de desbetreffende gemeente overeenkomstige afspraken maken zoals in de cultuurconvenanten van overige provincies.

2017: Code Bruikleenverkeer

- Publicatie 'Code Bruikleenverkeer'
- Deze 'Code Bruikleenverkeer' wordt ondertekend door VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

Met de Code bruikleenverkeer worden de uitgangspunten voor de musea uit *Slimmer lenen* aangevuld met uitgangspunten voor publieke eigenaren: rijk, provincies en gemeenten. Het resultaat is dat de relevante schakels voor bruikleenverkeer nu volledig in beeld zijn: publieke eigenaar, museale beheerder van de collectie/bruikleennemer en (derde) bruikleennemer. Dankzij deze toevoeging wordt vooral de aansprakelijkheid jegens de publieke eigenaar verduidelijkt. Deze code maakt concreet waarvoor de convenantspartijen zich al hebben uitgesproken: de beperking van de aansprakelijkheid tot herstelbare schade. Onderschrijving van deze code door convenantpartners is een logische volgende stap op weg naar verhoogde collectiemobiliteit. Tegelijkertijd biedt hij ook de mogelijkheid aan partijen die niet bij de convenantsafspraken waren betrokken om overeenkomstig te handelen door de code te onderschrijven. Onderschrijving van de code betekent dat partijen elkaar hierop kunnen aanspreken en deze uitgangspunten in de (model-) afspraken kunnen vastleggen.

Code bruikleenverkeer
2017

Nieuwe erfgoedwet

- Geen Cultuurconvenant, dus een collegebesluit van de gemeente Leiden is nodig.
- Succesvolle pilot *Collectie op Reis*
- Code Bruikleenverkeer wordt ondertekend door VNG
- 2018 – 2019 , in gesprek met AON om voorstel uit te werken
- 11 februari 2020: collegebesluit beperkt verzekeren Museum De Lakenhal
- 1 april 2020: Museum De Lakenhal kan beperkt verzekeren

Cultuurconvenanten

Collectiemobiliteit

De nieuwe Erfgoedwet (vanaf 1 juli 2016) bevat een bepaling om de aansprakelijkheid bij bruiklenen te beperken. Dit geldt zowel voor rijkscollecties beheerd door voormalige rijksmusea als voor collecties van andere overheidsonderdelen. Hierdoor gaat het over (bijna) de hele Collectie Nederland. In aanvulling op de nieuwe wet heeft de Minister van OCW cultuurconvenanten afgesloten met lagere overheden waarin de collectiemobiliteit is opgenomen.

Bruiklenen beperkt verzekeren

‘Met het oog op de in bijlage 5 omschreven omstandigheden zetten partijen zich als publieke eigenaren in om - inhoudelijk zinvol - het bruikleenverkeer van hun collecties actief te stimuleren door bestaande barrières weg te nemen. Zij stellen hun beheerinstellingen i.c. musea alleen aansprakelijk voor herstelbare schade. Voorts stellen zij deze musea in de gelegenheid om onder diezelfde beperkte aansprakelijkheid uit te lenen aan andere musea (in Nederland).’

We helpen u graag verder

Contact →

KUNSTVERZEKERING - *DE BASICS*

Marcel Schreuder - Aon

NRG Verzekeringsdag

12 maart 2020

Mauritshuis

Onderwerpen

- Kunstverzekeringsmarkt
- Verzekering van collectie en bruiklenen
- Aandachtspunten bij bruiklenen
- Overgang risico en dekking
- Indemniteit NL en buitenland

Kunstverzekeringsmarkt

- Specifieke markt: niche
- 'Hybride' van Transport- en Brandverzekering
- Specialisme

Kunstverzekeringsmarkt

Willis
Towers
Watson

ECKMAN
art & insurance

HISCOX

LLOYD'S

KUHN & BÜLOW
INSURANCE BROKER GROUP

Partner for contemporary art

Fine Art Collection "WALL TO WALL" COVERAGE

OUR POLICIES COVER PROPERTY FROM WHEN IT IS...

LEARN MORE: View our on demand webinar library consisting of various products PHLY offers at PHLY.com/MyPHLY

Kunstverzekeringsmarkt

- Capaciteit, kennis en ervaring
- Lloyd's of London, grootste marktplaats voor directe verzekering en herverzekering

Wie is partij bij de verzekeringsovereenkomst:

?

?

?

?

Partijen bij de verzekeringsovereenkomst:

- Verzekeringnemer = museum
- Verzekerde = bruikleengever
- Makelaar in assurantien (broker) = tussenpersoon = adviseur museum
- Verzekeraar = risicodrager

Wat: of en hoe verzekerd?

- **Collectie: wel, beperkt of niet verzekerd**

Rijkscollectie, gemeentecollectie, Cultuur Convenanten, afweging: afspraken eigenaar collectie, belang en risico's. Varianten:

- Alleen restauratiekosten
- Geen waardevermindering
- Alleen calamiteiten
- Uitkering tot een max bedrag

- **Bruiklenen: afhankelijk van eisen bruikleengever**

Bruikleenovereenkomst!

- Volledige dekking (meestal bij buitenlandse bruikleengevers)
- Niet of beperkt (maar wel verantwoordelijk voor restauratiekosten = Cultuur Convenanten)

Hoofdlijnen dekking:

.....

Hoofdpijnen dekking:

- All risk, behalve met name genoemde uitsluitingen
- Van spijker tot spijker
- Verblijf op genoemde adressen
- Transporten
- Marktwaaarde (collectie), agreed (bruiklenen)
- Restauratie, waardevermindering, totaal verlies
- Recht op terugkoop
- Geen verhaal op bruikleennemer en kunstvervoerders

Eea volgens de polis en de voorwaarden

Uitsluitingen

Uitsluitingen

- Eigen gebrek
- Normale slijtage/geleidelijk werkende invloeden
- Restauratie/bewerking
- Oorlog op land
- Terrorisme tijdens verblijf
- Nuclear
- Confiscatie
- Opzet (verzekeringnemer / verzekerde)

Aandachtspunten bij bruiklenen

- Wie verzekert? Bruikleennemer of -gever?
- Indien bruikleengever: vraag opgave premie!

Let vooral op bij Kuhn & Bulow!!

- Let op voorwaarden in bruikleenovereenkomst:

Full liability? Bespreek intern. Directiebeslissing! Vb:

5.4. Museum bears full responsibility for loss of or damage to the exhibits under the condition that Museum is enabled to realize adequate insurance against damage, theft or loss of Exhibits (see 5.5.).

- **Verantwoordelijkheid beperken tot de dekking onder de verzekering**

Aandachtspunten bij bruiklenen

- Bruikleengever verzekert zelf:
Certificaat te ontvangen door bruikleennemer
Waarin waiver of recourse: verzekeraar
bruikleengever verhaalt niet de uitkering op het
museum
- Bruikleennemer verzekert tbv bruikleengever:
Certificaat naar bruikleengever

Overgang risico en dekking

- Altijd ‘van spijker tot spijker’?
- Voorbeeld:
 - Tentoonstelling in 2 venues
 - 2e venue gebruikt eigen verzekering
 - Werken blijven in 2e venue nog maand in kisten
- Hoe te regelen? Welke verzekering tot wanneer?

Overgang risico en dekking

Normaal

bruikleengever	trsp	venue 1	trsp	venue 2	trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc inkcc uitg		cc inkcc uitg		cc ink

Overgang risico en dekking

Normaal

bruikleengever	trsp	venue 1		trsp	venue 2		trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink	cc uitg		cc ink	cc uitg		cc ink
verzekering venue 1					verzekering venue 2			

Overgang risico en dekking

Normaal

bruikleengever	trsp	venue 1		trsp	venue 2		trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink	cc uitg		cc ink	cc uitg		cc ink
verzekering venue 1					verzekering venue 2			

Indien nog maand in kisten venue 2

bruikleengever	trsp	venue 1		trsp	venue 2		trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink	cc uitg		depot cc ink	cc uitg		cc ink

Overgang risico en dekking

Normaal

bruikleengever	trsp	venue 1	trsp	venue 2	trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink cc uitg		cc ink cc uitg		cc ink

verzekering venue 1	verzekering venue 2
---------------------	---------------------

Indien nog maand in kisten venue 2

bruikleengever	trsp	venue 1	trsp	venue 2	trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink cc uitg		depot cc ink cc uitg		cc ink

verzekering venue 1

Overgang risico en dekking

Normaal

bruikleengever	trsp	venue 1	trsp	venue 2	trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink cc uitg		cc ink cc uitg		cc ink

verzekering venue 1	verzekering venue 2
---------------------	---------------------

Indien nog maand in kisten venue 2

bruikleengever	trsp	venue 1	trsp	venue 2	trsp	brklgever
conditiecheck uitg		cc ink cc uitg		depot cc ink cc uitg		cc ink

verzekering venue 1

of

verzekering venue 2

Overgang risico en dekking

Bij tentoonstellingstour:

Idealiter:

- integraal programma ipv elke venue zelf
geen fricties door overgangen tussen polissen
voorkomen extra conditiechecks
eenduidige dekking voor bruikleengevers
- Igv indemniteits regelingen: hybride programma

Mauritshuis – Masterpieces tour 2012 -2014

San Francisco

Tokyo

Atlanta

Kobe

New York

Bologna

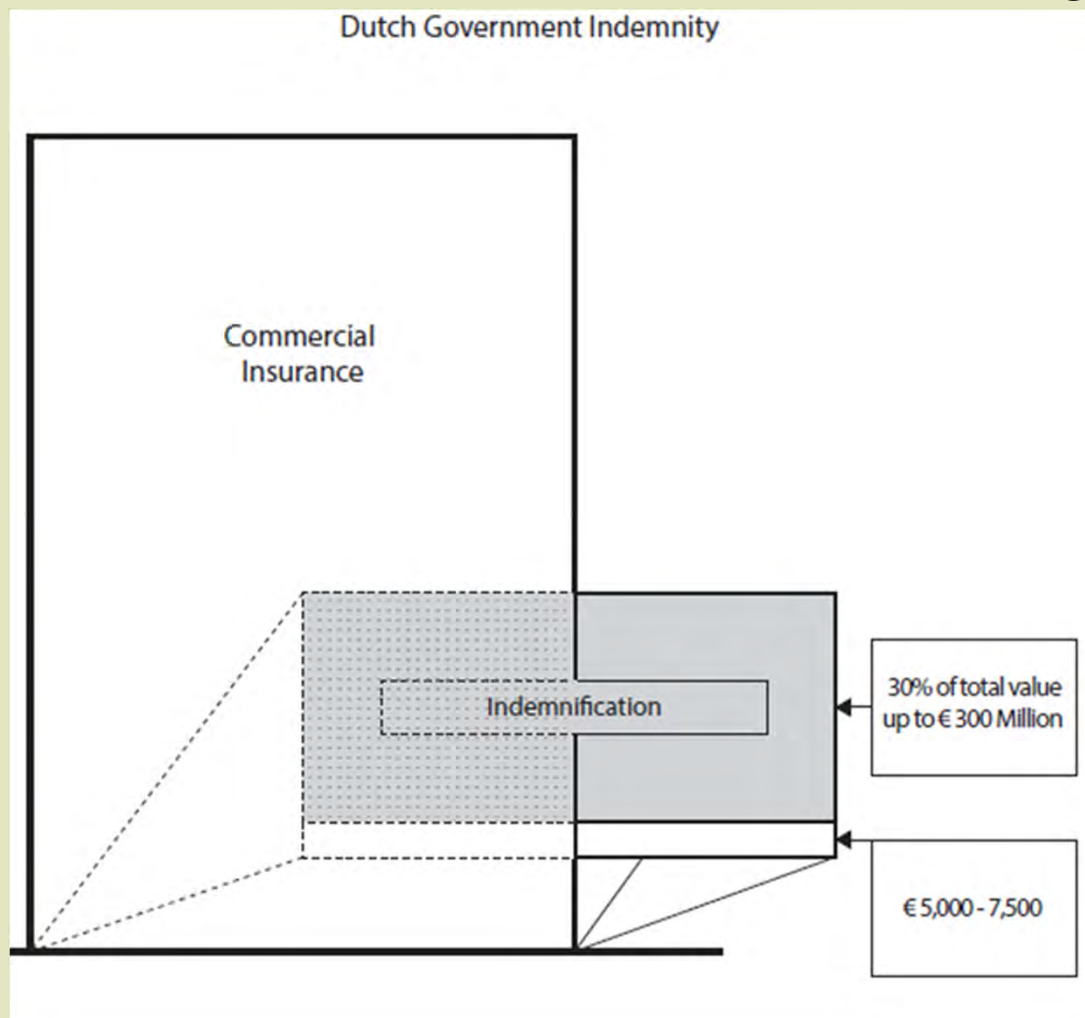

Indemniteit NL

- Premiekorting door garantie door de overheid
- Voor tentoonstellingen
- Garantie: 30% - max EUR 70 mio per museum - van de totale waarde van bruiklenen van buitenlandse musea en private collecties
- Max EUR 300 mio totaal toegekende indemniteit op enig moment
- Aanvraag bij RCE (vroegst 54 weken voorafgaand) incl offerte verzekering zonder en mét korting

Indemniteit NL: verzekering + garantie OCW

Aan de voorkant 100% verzekering met daarachter de garantie

max EUR 70 mio per aanvrager

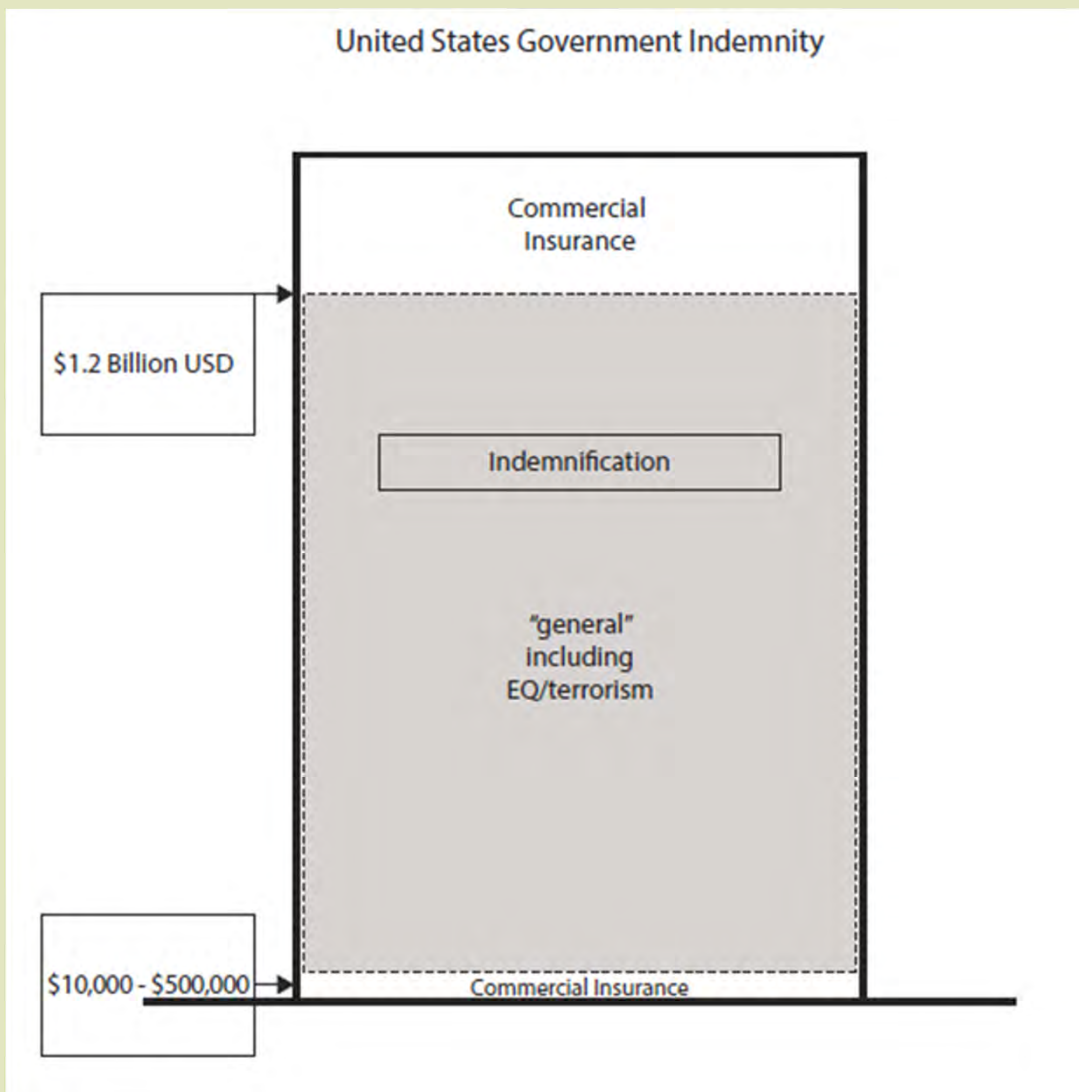
eigen risico onder de garantie,
geen invloed op de verz uitkering

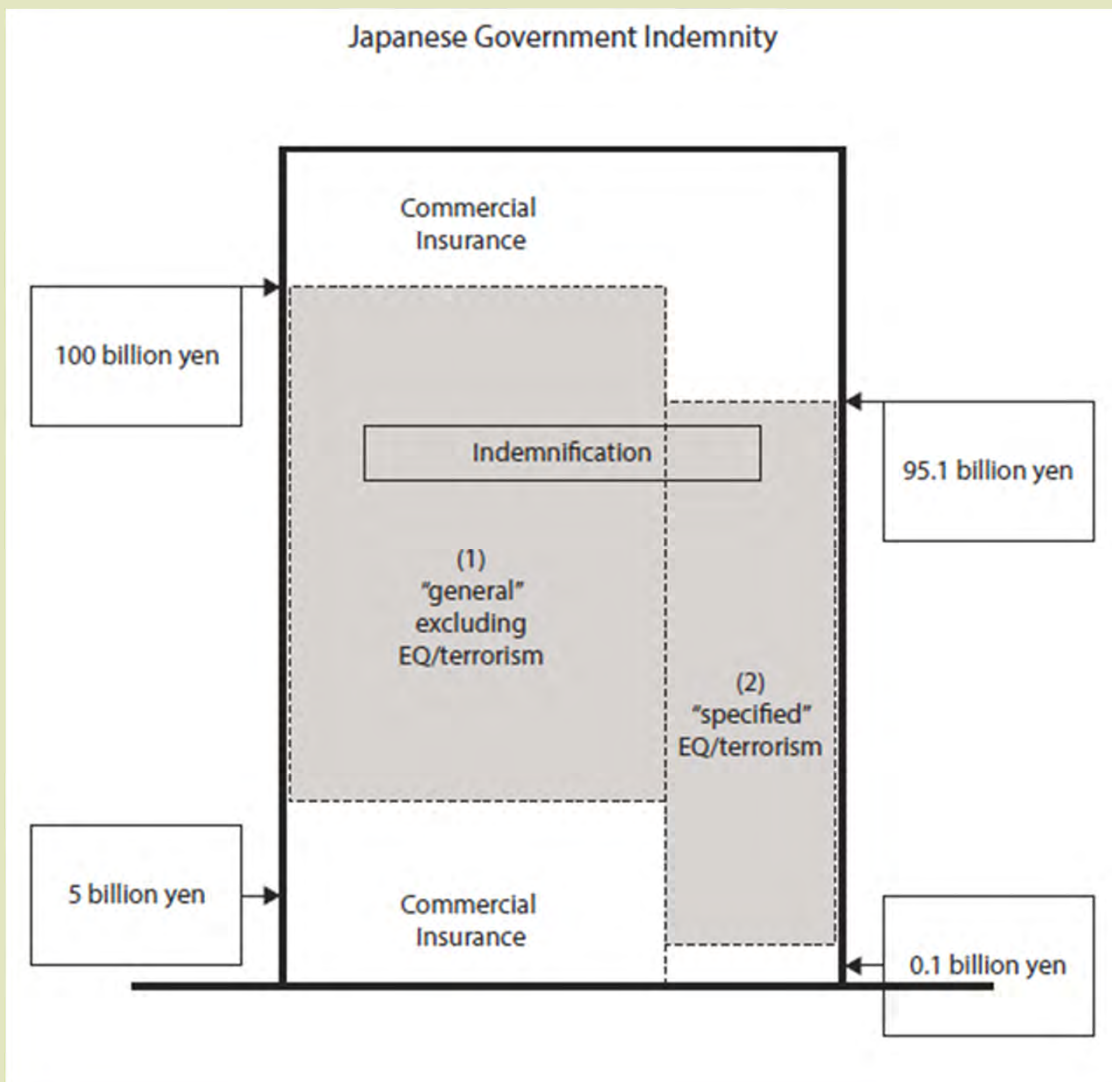
Indemniteit NL

- Bruikleengever krijgt certificaat 100% verz dekking
- Verzekeraar betaalt 100% schade
- Krijgt achteraf (tot max garantiebedrag) van min OCW terug

Indemniteit USA

Indemniteit Japan

Buitenlandse indemniteit

- Bruikleen aan Hongaars museum
- Die biedt de Hongaarse indemniteit aan
- Acceptabel?

Buitenlandse indemniteit

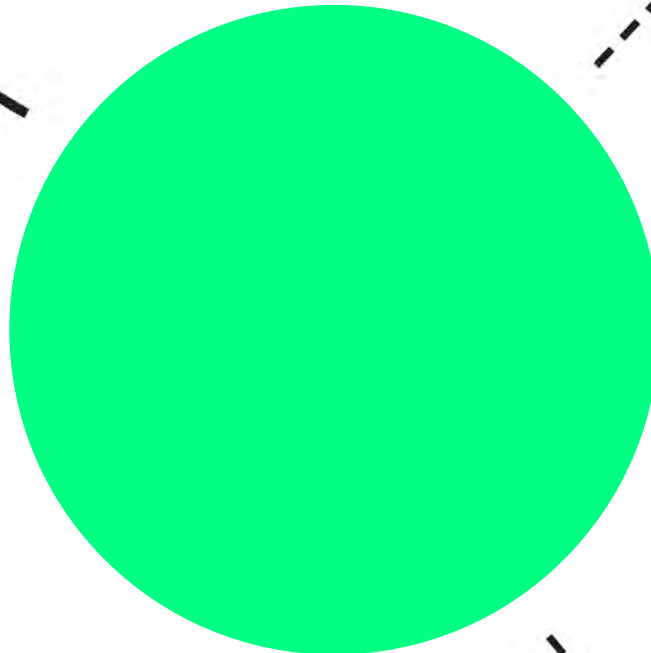
- Toets de regeling
- Vergelijkend met de dekking en procedures onder verzekering:
 - All risk? Nail to nail? Volledig bedrag? As agreed value?
 - Volledige dekking: incl waardevermindering na restauratie van schade? Eigen risico? Schaderegelings-procedure: experts?
 - Termijnen afwikkeling? Solvabiliteit betreffende overheid? Etc.
- Eventueel extra zekerheid door verzekering (difference in conditions en limits)

Samenvattend

- Onderscheid welke verzekeringspartijen in welke hoedanigheid betrokken zijn
- Onderken hoever de verantwoordelijkheid volgens de bruikleenovereenkomst gaat. En in hoeverre die is afgedekt door de verzekering (certificaat)
- Let op overgangsmomenten van risico en verzekering
- Benut de mogelijkheid van NL indemniteit
- Toets dekking onder buitenlandse indemniteiten

**CENTRAAL
MUSEUM**

NRG – beperkt verzekeren

Marjan van Zijtveld
mzijtveld@centraalmuseum.nl

Beheersovereenkomst CM – gemeente Utrecht (2012)

8 Bruikleen aan derden/van derden

8.1 De Stichting is bevoegd de gemeentelijke objecten aan derden in bruikleen te geven, mits dit gebeurt op basis van een overeenkomst die materieel gelijk is aan de als bijlage VI aangehechte modelbruikleenovereenkomst. De Stichting is bevoegd dit model eenzijdig aan te passen aan nieuwe inzichten in het inter-museale bruikleenverkeer. Indien de Stichting tot een dergelijke aanpassing overgaat, dan zal zij de aldus aangepaste modelbruikleenovereenkomst terstond toezenden aan de Gemeente.

8.2 Artikel 8.1 is van overeenkomstige toepassing op de objecten in bruikleen verkregen, mits de desbetreffende bruikleenovereenkomst onderbruikleen niet verbiedt.

8.3 De Stichting is verplicht in de bruikleenovereenkomst te bedingen dat de bruikleennemer (a) het object of de objecten verzekert tegen verlies, beschadiging en diefstal, (b) waar redelijkerwijs mogelijk, de Gemeente en de Stichting vrijwaart tegen beslaglegging en de daaraan verbonden kosten ("immunity from seizure"), (c) waar redelijkerwijs mogelijk, de Gemeente en de Stichting vrijwaart tegen vorderingen van derden met betrekking tot de in bruikleen gegeven objecten, en tegen door zulke derden tegen de Gemeente en de Stichting te entameren procedures en de daaraan verbonden kosten (immunity from suit").

Cultuurconvenant Utrecht 2017-2020

Artikel 8

Met het oog op de in bijlage 5 omschreven omstandigheden zetten partijen zich als publieke eigenaren in om het bruikleenverkeer van hun collecties actief te stimuleren door bestaande barrières weg te nemen. Zij stellen hun beheerinstellingen i.c. musea alleen aansprakelijk voor herstelbare schade. Voorts stellen zij deze musea in de gelegenheid om onder diezelfde beperkte aansprakelijkheid uit te lenen aan andere musea (in Nederland).

Brief Centraal Museum aan gemeente Utrecht dd 7-8-2018

**CENTRAAL
MUSEUM**

Gemeente Utrecht
Cultuurele Zaken
Hans van Soelen

Kenmerk
U-2018-179 COL

Datum
7 augustus 2018

Betreft
Kennisgeving aanpassing bruikleenovk

Geachte heer Van Soelen,

Met verwijzing naar artikel 8 van de Collectiebeheersovereenkomst (dd 28 november 2012) tussen de gemeente Utrecht en de Stichting Centraal Museum, wil ik u hierbij mededelen dat de Stichting Centraal Museum per 1 september 2018 met nieuwe bruikleenvoorwaarden en -overeenkomsten werkt. Ik stuur u hierbij voorbeelddocumenten toe.

Behalve wat kleine aanpassingen (verlenging aanvraagtermijn, indenering van bepaalde kosten etc.) is er één wat grotere wijziging in het beleid. Als gevolg van de nieuwe erfgoedwet en de daarmee samenhangende cultuurconvenanten, zullen we voortaan bij bruiklenen van stukken die eigendom zijn van de gemeente Utrecht, aan musea die andere overheidscollecties beheren, in sommige gevallen toestaan dat er beperkt verkeer wordt (bijvoorbeeld alleen voor herstelbare schade). Deze werkwijze wordt geadviseerd door de Museumvereniging en wordt door een groeiende groep musea, waaronder het Rijksmuseum, gehanteerd. De verwachting is dat hierdoor de collectiemobiliteit binnen Nederland verder zal worden gestimuleerd.

Vertrouwende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Bart Rutten
Artistiek directeur

Postadres
Postbus 2108
3500 GC Utrecht

Bezoekadres
Agnietenstraat 3
3512 VA Utrecht

Contact
T +31 (0)30 236 2362
centraalmuseum.nl

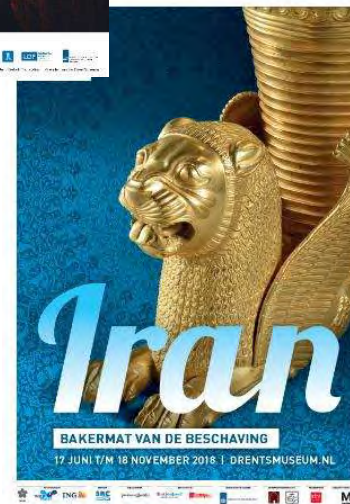
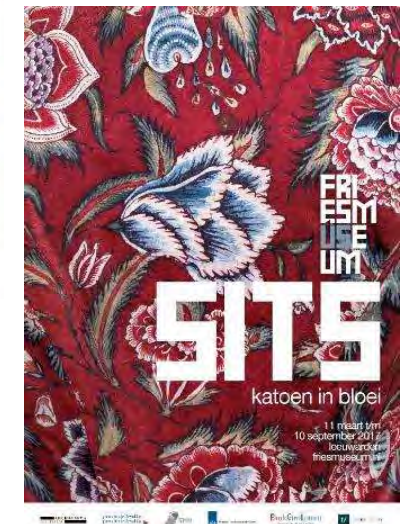
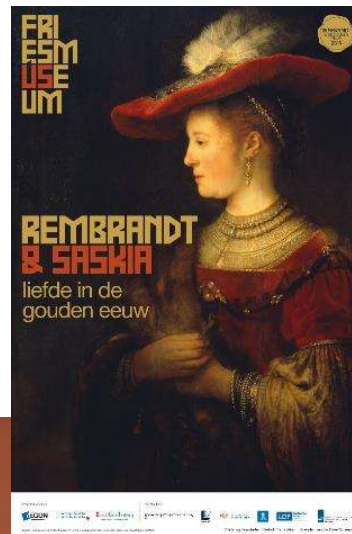
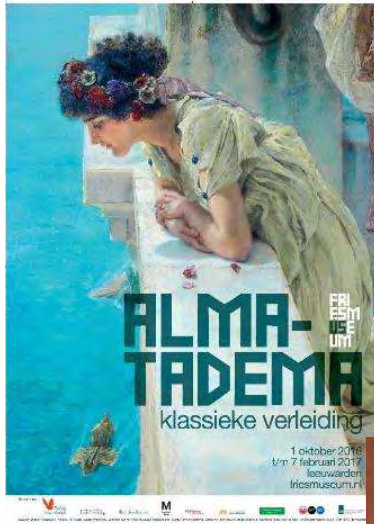
Artikel bruikleenovereenkomst uitgaande bruikleen 2019

4. Aansprakelijkheid en beperkte verzekering

- 4.1 Conform de Erfgoedwet (2016, artikel 8) en het cultuurconvenant (juli 2017) is bruikleennemer, zijnde beheerder van een deel van de rijkscollectie, niet aansprakelijk voor vermissing of geheel verloren gaan van het bruikleen, tensij sprake is van nalatigheid. Bruikleennemer is wel aansprakelijk voor alle herstelbare schade aan het bruikleen die, door welke oorzaak ook, ontstaat of blijkt te zijn ontstaan tijdens de bruikleenperiode (van spijker tot spijker), maar niet voor de hierdoor ontstane waardevermindering van het bruikleen.
- 4.2 Als instelling opgenomen in het Museumregister kan bruikleennemer zelf bepalen of herstelbare schade wordt verzekerd. Bruikleennemer informeert bruikleengever voorafgaand aan de bruikleenperiode schriftelijk over zijn besluit. Indien wordt besloten niet te verzekeren kan bruikleengever bruikleennemer verzoeken een bewijs van draagkracht te overleggen alvorens hiermee in te stemmen.
- 4.3 Indien van toepassing stelt bruikleennemer bruikleengever voorafgaand aan de bruikleenperiode op de hoogte van de keuze van verzekeraar en diens verzekeringsvoorwaarden dienen ter goedkeuring aan bruikleengever te worden voorgelegd. Indien bruikleengever van oordeel is dat de verzekering onvoldoende dekking biedt, kan hij een aanvullende dekking opleggen. Bruikleennemer stuurt bruikleengever voor aanvang van de bruikleenperiode een bewijs van verzekering.
- 4.4 Indien de door de bruikleengever geaccepteerde verzekeraar bepaalde risico's niet dekt, blijft bruikleennemer aansprakelijk voor schade als gevolg van dergelijke risico's, voor zover deze te wijten zijn aan opzet of grove nalatigheid van bruikleennemer. Ook wanneer vermissing of geheel verloren gaan van het bruikleen te wijten is aan opzet of grove nalatigheid van bruikleennemer, is bruikleennemer aansprakelijk.
- 4.5 Bruikleennemer zal alle informatie betreffende de verzekerde waarden als strikt vertrouwelijk beschouwen en gegevens hieromtrent niet aan derden ter beschikking stellen.
- 4.6 Bruikleengever kan in bijzondere gevallen het bruikleen zelf verzekeren en de kosten van verzekering aan bruikleennemer in rekening brengen.

Verzekeringsdag 12 maart 2020

Reizende tentoonstellingen

A self-portrait of Sir Lawrence Alma-Tadema, showing a man with dark hair and a beard, looking slightly to the right. The painting is in oil on canvas, with a soft, classical style. The background is dark and indistinct.

Alma-Tadema klassieke verleiding

Venues:

- Fries Museum (Leeuwarden)
- Österreichische Galerie Belvedere (Wenen)
- Leighton House Museum (Londen)

Sir Lawrence Alma-Tadema *Zelfportret*, 1896, olieverf op doek 66,5 × 53,85 cm Gallerie degli Uffizi, Florence

Opbouw in het Fries Museum

Foto: Marchje Andringa

Het eindresultaat

Foto's: Ruben van Vliet

Österreichische Galerie Belvedere

Leighton House Museum

Foto's Kevin Moran Photography

Feiten

- 140 bruiklenen / 78 objecten eigen collectie
- 47 bruikleengevers
- Uit 13 verschillende landen
- Indemniteit toegekend

Foto: Sir Lawrence Alma-Tadema, *Ingang van het theater* (*Ingang tot een Romeins theater*), 1866, olieverf op doek, 67.4 x 96.0 cm; 109.5 x 138.0 cm (incl. lijst), Collectie Fries Museum, Leeuwarden - verworven met steun van de Vereniging Rembrandt (mede dankzij haar Saskia Fonds en haar Van Rijn Fonds), de BankGiro Loterij, het Mondriaan Fonds, de Wassenbergh-Clarijs-Fontein Stichting, de Vrienden van het Fries Museum. Foto © Martin Rijpstra

ENTRANCE OF THE THEATRE

Rembrandt&Saskia

Liefde in de Gouden Eeuw

Venues:

- Fries Museum (Leeuwarden)
- Museumlandschaft Hessen-Kassel Gemäldegalerie Alte Meister (Kassel)

Foto: Rembrandt van Rijn, *Saskia en profil in rijk gewaad*, 1633-1642, olieverf op paneel
Museumlandschaft Hessen Kassel, Gemäldegalerie Alte Meister

Fries Museum

Foto's: Ruben van Vliet

Museumlandschaft Hessen-Kassel

Gemäldegalerie Alte Meister

Feiten

- 71 bruiklenen / 245 objecten eigen collectie
- 31 bruikleengevers
- Uit 6 verschillende landen
- Indemniteit voor de 2e helft van de tentoonstelling toegekend

Foto: Rembrandt van Rijn, *Zelfportret*, 1632, olieverf op paneel
Burrell Collection Glasgow | Geschonken door Sir William en Lady Burrell aan de stad Glasgow

Sits katoen in bloei

- Fries Museum 2017 (Leeuwarden)
- Fashion and Textile Museum 2020 (Londen)

Foto; Detail van een sitsen wentke, 1745, Fries Museum,
Leeuwarden | Collectie Koninklijk Fries Genootschap

Fries Museum

Foto's: Erik-Jan Koopman

Feiten

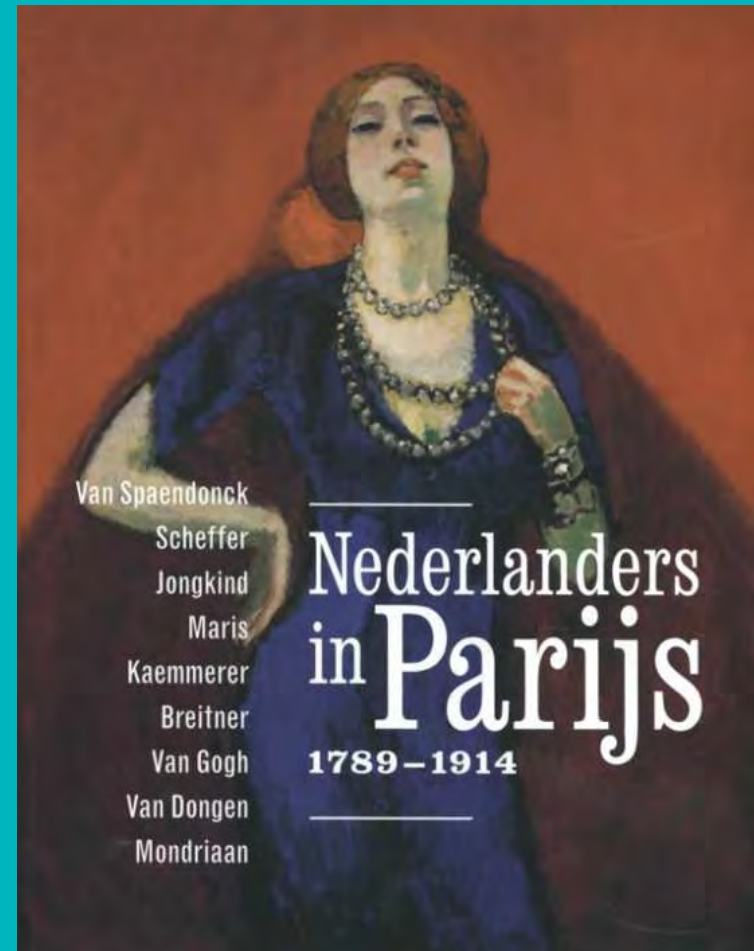
- 19 bruiklenen / 213 objecten eigen collectie
- 14 bruikleengevers
- Uit 2 verschillende landen
- Geen indemniteit (nodig)

Foto: Detail van een sitsen palempore, 1700-1724, Fries Museum,
Leeuwarden | Collectie Koninklijk Fries Genootschap

NRG dag verzekeringen

Nederlanders in Parijs & Nederlanders in Barbizon

Annemieke Bouma – Bouwmans, registrar

‘Nederlanders in Parijs’ in aantallen

- **3** verschillende locaties
- **117** werken voor venue Van Gogh Museum, **48** bruikleengevers
- **37** werken voor venue De Mesdag Collectie, **19** bruikleengevers
- **12** bruikleengevers overlappend voor bovenstaande venues
- **87** werken voor venue Petit Palais, **47** bruikleengevers

Verschillende smaken verzekering

- Kaderovereenkomst
- AON Artscope als huisverzekeraar
- AON Artscope via bruikleengevers
- Eigen verzekering – eigen kosten
- Eigen verzekering – kosten voor VGM (3 bruikleengevers)
- Geen indemniteit

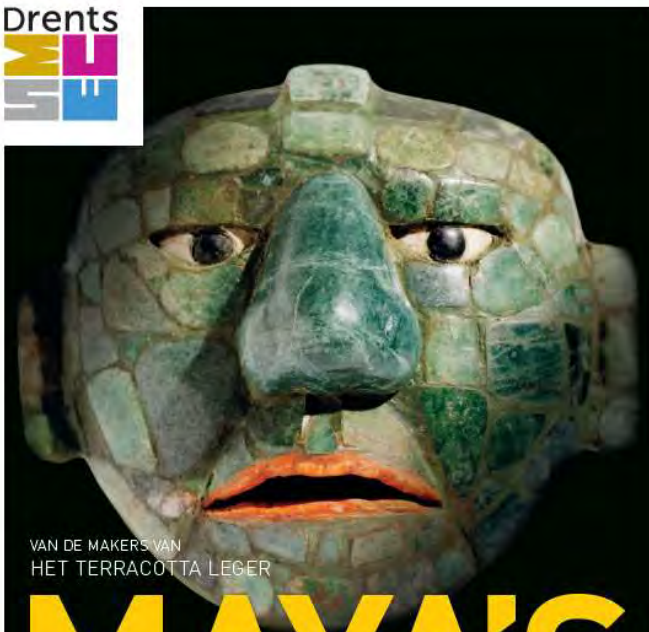

12.5 VGM will apply for Dutch Government Indemnity and commercial insurance to all qualified Shared and Additional Works in the Exhibition from their departure from Lenders whilst on display at VGM until the Shared Works are condition-checked and unpacked at the PP, as indicated in article 10.1.3.

PARIS MUSÉES will apply for a commercial insurance to all qualified Shared and Additional Works in the Exhibition from the arrival at PP (after the signing of the condition reports) until Shared Works are condition-checked and unpacked at the Lenders' storage, as indicated in article 10.1.3 until 10.1.5.

12.5 VGM will apply for Dutch Government Indemnity and commercial insurance to all qualified Shared and Additional Works in the Exhibition from their departure from Lenders whilst on display at VGM until the Shared Works have arrived at the PP and placed into the storage room (including the transport from Amsterdam to Paris).

PARIS MUSÉES will apply for a commercial insurance to all qualified Shared and Additional Works in the Exhibition from the arrival at PP (from the point that the works have been delivered and unloaded at the PP) until Shared Works are condition-checked and unpacked at the Lenders' storage, as indicated in article 10.1.3 until 10.1.5.

VAN DE MAKERS VAN
HET TERRACOTTA LEGER

MAYA'S

HEERSERS VAN HET REGENWOUD

28 FEBRUARI T/M 4 SEPTEMBER 2016

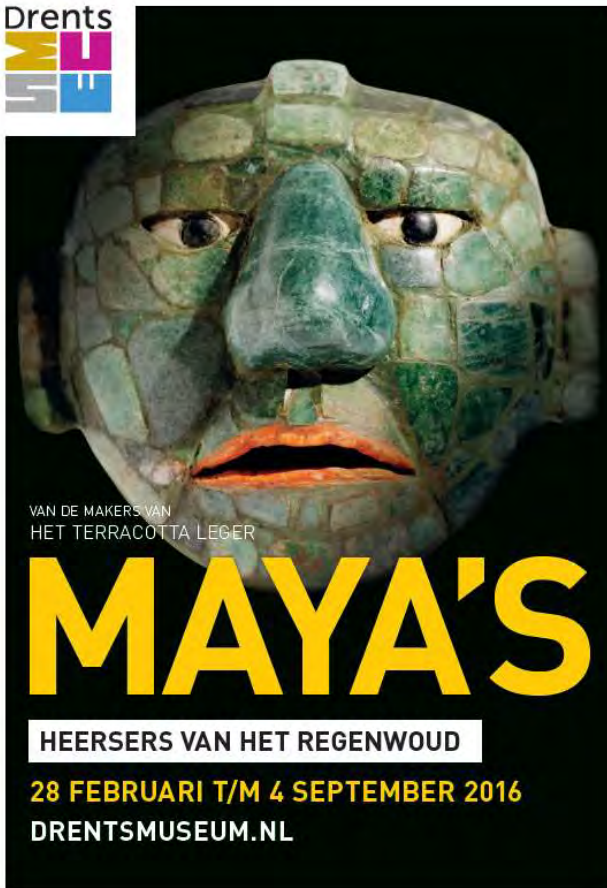
DRENTSMUSEUM.NL

Iran

BAKERMAT VAN DE BESCHAVING

17 JUNI T/M 18 NOVEMBER 2018 | DRENTSMUSEUM.NL

- Start met 2 venues
Drents Museum, Nederland
Historisches Museum der Pfalz, Speyer, Duitsland
- Later toegevoegd 3^e venue
Museo Arqueologico Provincial de Alicante (MARQ), Alicante, Spanje
- 196 bruiklenen van 2 instellingen in Guatemala
Verzekering via Eeckman art & insurance, Brussel bij
XL Catlin Insurance (Lloyds Syndicate n° 1209)
- 25 bruiklenen van 3 musea in Duitsland
verplicht verzekeren via Kuhn & Bülow
- Alle 3 venues verzekerd onder dezelfde polis voor de
bruiklenen uit Guatemala. De Duitse bruiklenen los door
elke venue verzekerd.
- Geen indemniteit (plafond al bereikt)

- Start met 1 venue, later toegevoegd 2^e venue
Museo Arqueologico Provincial de Alicante (MARQ), Alicante, Spanje
- 191 bruiklenen van 1 instelling in Iran
Verzekering via Mandema & partners, Den Haag bij Liberty Mutual Insurance Europe Ltd
- Samenwerking met Iraanse partij maakte het lastig om een verzekeraar te vinden
- Beide venues verzekerd onder dezelfde polis inclusief tussentijdse opslag in het depot van het Drents Museum
- Geen indemniteit (plafond al bereikt)

Bedankt voor jullie aandacht Zijn er nog vragen?

